

FOKUS: CYBERSIKKERHET

Forord: Cybersikkerhet

 Niels Nagelhus Schia
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)

I denne fokusspalten har vi invitert samfunnsvitere til å belyse hvordan cybersikkerhet bidrar til å endre forhold mellom stater og internasjonale organisasjoner samt internasjonal politikk.

Den teknologiske utviklingen og framveksten av digitale nettverk har ført til noen av de mest dramatiske endringene vi har sett på flere generasjoner. Dette gjelder både endringer i sosial samhandling, men også endringer i den mer generelle samfunnsmessige utviklingen. Disse framskrittene har også hatt viktige implikasjoner for sikkerhetspolitikk, internasjonal politikk og forhold mellom stormakter. Dette har igjen ført til framveksten av cybersikkerhet som et empirisk forskningsfelt for samfunnsvitere.

Den digitale teknologien fjerner geografisk avstand, grenser og tid som begrensninger for flyt av informasjon og kommunikasjon, og åpner med dette samtidig for både nye muligheter og sårbarheter. I denne fokusspalten ser vi på hvordan nasjonal sikkerhet er koblet til globale forhold, hvordan de digitale endringene påvirker utformingen av internasjonale normer og internasjonal politikk, samt hvordan internasjonale forhold påvirker den teknologiske utviklingen og de digitale nettverkene. Tverrfaglige studier er nøkkelen til å forstå hvordan disse endringene påvirker våre samfunn og liv. Det finnes allerede mye teknologisk forskning på dette, mens samfunnsviterne har vært tregere med å omfavne feltet. Det er imidlertid viktig å bygge en større forståelse for cybersikkerhet og hvordan dette påvirker / påvirkes av samfunnet.

I artikkelen «Internett som geopolitisk arena» skriver Bjørn Svenungsen (gjesteforsker, IFS) om *cybersuverenitet* og hvordan staters behov for suverenitetshevdelse,

---

*Kontaktinformasjon: Niels Nagelhus Schia, e-post: nns@nupi.no

©2019 Niels Nagelhus Schia. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.
 Citation: Niels Nagelhus Schia (2019). Forord: Cybersikkerhet. *Internasjonal Politikk*, 77(3): 223–224. <http://dx.doi.org/10.23865/intpol.v77.1878>

kontroll og sikkerhet gradvis endrer internettet og dets grunnleggende prinsipper om åpenhet og frihet. Tre av tekstene diskuterer nye utfordringer når det gjelder *avskrekking* i den digitale tidsalderen. Lilly P. Muller (doktorgradskandidat ved Kings College) ser på hvordan cyberdimensjonen spiller inn i det 21. århundres politiske og militære konflikter i artikkelen «Inn i gråsonen: Avskrekking som forsvar av cyberspace?». Med Kina som casestudie ser Lars Gjesvik (doktorgradskandidat ved NUPI og UiO) og Emil Jørgensen Øvrebø (analytiker i Forsvarsbygg) nærmere på betydningen av strategisk kultur for avskrekking og cybersikkerhet. Marius Kristiansen (Forsvaret) og Njål Hoem (Forsvaret) diskuterer avskrekking som element i cybersikkerhetsstrategier i småstater. Jeppe Teglskov Jacobsen (Institut for Militær Teknologi, Forsvarsakademiet i Danmark) ser nærmere på NATO og hvilken rolle offensive cyberoperasjoner spiller i en operasjonell kontekst. Han argumenterer blant annet for at cybervåpen er vanskelig å integrere i NATOs operasjonelle planleggingssyklus. I «Cyberresiliens, sektorprinsipp og ansvarsplacering – nordiske erfaringer» sammenligner Mikkel Storm Jensen (forsker ved Danmarks Institut for Strategi, Forsvarsakademiet) hvordan norske, danske, svenske, finske og islandske myndigheter har jobbet med å utvikle nasjonale strategier for cybersikkerhet. Artikkelen identifiserer en rekke forskjeller mellom de nordiske landenes arbeid med å forebygge cyberangrep og negative hendelser gjennom digitale nettverk.

Fokusspalten gir dermed alle som er interessert i sikkerhetspolitiske og globale spørsmål knyttet til digitale utfordringer og cyberdimensjonen, mye å tygge på. I tillegg er det mange samfunnsvitere som jobber med spørsmål knyttet til styring av cyberspace og utviklingen av internasjonale cybernormer, cybersikkerhet og utviklingspolitikk, folkeretten og cyberspace, digitale trusler og demokrati samt internasjonalt samarbeid mellom stater og private aktører når det gjelder utviklingen av cyberspace.

God lesning!

Hilsen IP-redaksjonen